

Védelem a vadon élő állatoknak

Hazánk tevékeny résztvevője a Washingtoni Egyezménynek

A magyar természetvédelmi hatóságok azt tervezik, hogy – az Európai Unió országaihoz hasonlóan – az összes, a Washingtoni Egyezmény hatálya alá tartozó élő állat behozatalát előzetes importengedélyhez kötik. Az intézkedés eredményeképpen a Természetvédelmi Hivatal az országba legálisan beérkező minden szállítmányról tudomást szerezhet, és így ellenőrizhetőbbé válik a velük folytatott kereskedelem.

A veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről immáron több, mint negyed százada, 1973-ban jött létre, 26 ország akaratából a Washingtoni Egyezmény (CITES), amelynek jelenleg 144 tagállama van. Hazánk 1985-ben csatlakozott a megállapodáshoz, az előírásait pedig rá egy évre emelte törvényerőre az Országgyűlés, a végrehajtásáért a Környezetvédelmi Minisztérium Természetvédelmi Hivatalát téve felelőssé.

Többszörösére nőtt forgalom

A veszélyeztetett fajokkal folytatott világméretű kereskedelem jelentőségét mi sem érzékelteti jobban, mint hogy jövedelmezőségét illetően a drogkerkedelem mögött a második helyet foglalja el. Hazánk – földrajzi fekvése miatt – megkülönböztetett helyzetben van, a CITES végrehajtásában pedig fontos szerepet tölt be. A jobbra fejlődő országokból érkező és Nyugat-Európába címzett illegális szállítmányok egy részét ugyanis Magyarországon keresztül próbálják átcsempészni, keresztüliszállítani.

A határok megnyitásával érezhetően nőtt az egzotikus állatok, növények és a belőlük készült termékek átmenő, illetve célforgalma, ezt bizonyítja a Természetvédelmi Hivatal által a legális szállítmányokhoz kiállított CITES-engedélyek számának változása is. Amíg például a hivatal 1987-ben még csak 21, 1991-ben 167, 1995-ben pedig 306 engedélyt állított ki, a múlt évben ez a szám már 442-re emelkedett.

Honosítás személyi igazolvánnyal

Az engedéllyel beérkező állatokat a hivatal honosítja. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy minden egyedhez úgyneve-

zett honosított CITES-engedélyt állít ki, amely – mint a személyi igazolvány az embereket – kíséri „pályafutása” során, tulajdonosváltás esetén pedig az állattal az új gazdához kerül. A hivatal évente 1500–2000 ilyen engedélyt állít ki.

A vonatkozó jogszabályoknak megfelelően a minisztérium nyilvántartja a nem utolsósorban a kereskedelem révén már-már a kipusztulás sorsára került vadon élő állat- és növényfajoknak az országban fellelhető minden egyes példányát és a kereskedelemben ugyancsak előszeretettel forgalmazott fajok tenyésztéseit. Ez az adminisztráció valójában a tenyészállatok és szaporulatuk, valamint a tulajdonosváltás regisztrálását, a szaporulat tenyésztői bizonylattal történő ellátását és a tenyészetek ellenőrzését jelenti. Jelenleg csaknem 350 tenyészet szerepel a nyilvántartásban, és e szám az utóbbi időben fokozatosan nőtt.

Állatmentőhely Alap-támogatással

A Természetvédelmi Hivatal feladatai közé tartozik az állatkereskedések, az ajándéküzletek, szücsök, szörmeüzletek, preparátorok, valamint a határforgalomban érkező állatok és állattermék-szállítmányok ellenőrzése, az illegális eredetű állatok és tárgyak lefoglalása, elkobzása. Az elkobzott állatok egyébként visszakerülnek eredeti élőhelyükre, ha ismert a származási helyük, egészségesek és a származási ország vállalja azok visszate-

lepítését. Ha ezek a feltételek nem teljesíthetők, és sajnos, az esetek többségében ez a helyzet, akkor a Fővárosi Állat- és Növénykert természetvédelmi mentőhelyén helyezik el őket. E létesítmény felépítését a Központi Környezetvédelmi Alap támogatta. Az elkobzott állati termékek, például krokodil-, kígyó- és varánusz bőrből készült tárgyak, cipők, táskák, tárcák, elefántcsont szobrok, különféle preparátumok végállomása a Természetudományi Múzeum.

Nemes célok önzetlen segítői

A határainkon beérkező szállítmányok ellenőrzésében, az illegális küldemények kiszűrésében nagy szerepük van a Vám- és Pénzügyőrség munkatársainak, az ő segítségük nélkül az esetek többsége felderítetlen maradna. Ebben a munkában nagyon sok támogatást nyújtanak az Országos Rendőr-főkapitányság munkatársai, civil szervezetek, egyesületek, mint például a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, sőt – magánszemélyek is. Annak érdekében, hogy ez a munka minél hatékonyabb, szakszerűbb legyen, rendszeresen tartunk továbbképzéseket, előadásokat, többek között az egyezmény előírásairól, céljairól, végrehajtásáról. A kiállított engedélyekről, az elkobzásokról, sokrétű és eredményes tevékenységünkről évente tájékoztatjuk az egyezmény nemzetközi titkárságát.